

Beran Jan :

Desátník Jan Hofman.

»Hofman byl člověk bezmezně dobrotý, vzácné přimosti, jemného smyslu pro vše krásné a veliké, přímo fanatické lásky k rodné zemi«.

»Byla to krásná, zlatá duše, velmi inteligentní, příliš skromná, plná prosté, hluboké poesie a čistých ideálů, schopná největší lásky a oběti.«

To je svědectví dvou jeho přátel.

Narodil se r. 1889 na Nouzíně (katastr Městec, okres Nové Město n. Met.), samotě, rozkládající se u lesa na návrší, pod nimž v sytém zelení luk vine se lesklý pruh Metuje. Tam prožil své dětství.

Po propuštění ze školy učí se v Nov. Městě n. Met. kožišnictví. Ale jen »řemeslo« mladé jeho duši nestačí. Ta chce výš. Proto ve volných chvílích čte, hodně čte a tím rozšiřuje své vědomosti, s nimiž klíčí v jeho duši nová touha poznati svět, národy a život z vlastní zkušenosti. Odchází proto po vyučení do světa, prochází Švýcarsy, Bavorsy, až konečně na delší dobu stane ve Francii.

Rok 1914 zastihuje jej jako člena pařížského Sokola. Tenkrát duše jeho byla už vyhraněna a zocelena.

ze str. 19 - 20

.....

Sotva byla vypovězena válka, hlásí se Hofman jako dobrovolník do francouzského vojska. Byl přijat — jako řada jiných — a odvezen do městečka Bayonne na úpatí Pyrenejí.

V květnu 1915 začala francouzská ofenzíva u Arrasu. Během útoku u Souchet 16. 6. 1915 byl desátník Jan Hofman raněn do levé ruky.

ze str. 21 - 22

*****

V nemocnici podrobuje se Hofman několikrát operaci a konečně prohlášen je za neschopna pro službu u pěchoty. Co teď? Bude jako řada jiných pokládati svou službu ve prospěch vlasti za skončenu?

*****

v té době dostal M. R. Štefánik svolení francouzské vlády zříditi v rámci francouzského letectva československou eskadrillu. Přihlásilo se mu celkem sedm odvážných hochů — a mezi prvními byl Hofman — ač dosud ještě plně nevyléčen. (Rána na ruce znova se mu otevřela.)

*****

Poněvadž Hofman byl neobyčejného nadání, pokračoval jeho výcvik mimořádně a záhy stal se letcem. Tím dávný jeho sen konečně byl splněn: letět — letět prostorem vysoko k slunci, volný, nespoutaný jako pták. Bylo v tom mnoho symbolického pro jeho povahu. ....

Poněvadž československá eskadrilla ve Francii se neutvořila, (Štefánik pro důležitější úkoly nemohl se o její utvoření starat), přidělen byl Hofman k francouzské eskadrille č. 82., kde záhy upozornil na sebe svou odvahou a láskou k svému povolání.

ze str. 24

*****

Konečně splněna byla poslední Hofmanova touha: dostává svoje letadlo a po vzoru jiných aviatiků dává mu jméno. Dne 5. března 1917 píše o tom: »Dnes říkám si, že musím pokřtiti svůj stroj a Vy budete jeho kmotřenkou. Budeme mu říkati »Sokol«, že ano? Souhlasíte?«

ze str. 24

Zvláště jedno letadlo, na němž seděli dva Němci, vzal si na mušku a počal je pronásledovati. Jednou rukou řídil svého Sokola, druhou obsluhoval strojní pušku a zasypával Němce krupobitím střel. Němci odpovídali a snažili se uniknouti. Hofmanovo letadlo bylo však rychlejší a pohyblivější a tak blížilo se víc a více k nepřátelům — až náhle plnou prudkostí vrazilo do německého dvojplošníku. Bylo to Hofmanovým úmyslem? Byla to nešťastná náhoda? Či smrtelně zraněn německou střelou posledním vzepěním svých sil prodává tak draze svůj mladý život? Nikdo neví — a už se se nedozví.

Divákům na zemi připravil však strašné divadlo. Viděli, jak nárazem odletělo jedno křídlo německého letadla a jak Němci řítí se z obrovské

výšky v náruč jisté záhuby. Sokol po nárazu zakolísal několikrát jako postřelený pták, náhle však pozbyl rovnováhy a zřítíl se několik kroků od německého letadla a ve svých troskách uprostřed přírody, probouzející se dechem jara k novému životu, pohřbil to dobré, nadšené a vpravdě české srdce a učinil rázem konec všem jeho snům, nadějím a touhám. Slova Hofmanova: »Věřím, že políbím tu zemi, která mne zrodila, že uvidím se zas doma, že uvidím svůj národ svobodný« — vyzněla naprázdno.

Pohřben je v Aisu — v přátelské zemi francouzské, v níž porůznu odpočívá sta našich dobrých hochů se zmlklými touhami viděti svobodné Čechy.

ze str. 24

Jan Hofman se svým Sokolem a trosky jeho letadla.
ze str. 25